

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 14 Ağustos 2025

Sayı : 13444

34454

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'nin deprem kuşağında yer alması ve şehirlerimizin modern yaşam standartlarına ulaştırılması hedefi doğrultusunda yürütülen kentsel dönüşüm projeleri, hayati bir öneme sahiptir. Ancak bu süreçte ortaya çıkan ve sürekli artan hafriyat atığı miktarı, hem çevresel bir tehdit oluşturmakta hem de önemli bir ekonomik yük getirmektedir. Geçmişte Osmanlı İmparatorluğu'nun atık yönetimi konusunda gösterdiği ileri görüşlülük, günümüzdeki sorunlarımıza ışık tutmaktadır. Osmanlılar, büyük yapıların inşasında (örneğin Fatih Camii, Süleymaniye Camii) önceki yapıların yıkımından elde edilen malzemeleri (sütunlar, taşlar vb.) yeniden kullanarak döngüsel bir ekonomi modeli uygulamışlardır. Harç yapımında dahi doğal malzemelerin yanı sıra mevcut yapı kalıntılarından elde edilen ufalanmış tuğla ve kiremit parçalarının kullanıldığı bilinmektedir. Bu yaklaşım, hem kaynak tasarrufu sağlamış hem de atık miktarını önemli ölçüde azaltmıştır. Günümüzde teknolojik gelişmelerle birlikte hafriyat atıklarının geri dönüştürülerek yeni nesil inşaat malzemeleri üretimi için büyük bir potansiyel bulunmaktadır. Özellikle beton ve agregaların yeniden kullanımı, hem doğal kaynak tüketimini azaltacak hem de atık depolama alanlarına olan ihtiyacı ortadan kaldıracaktır. Osmanlı'nın bu kadim bilgeliğini modern teknolojiyle birleştirerek kentsel dönüşüm projelerimizde uygulamak, hem çevresel sürdürülebilirlik hem de ekonomik verimlilik açısından çığır açıcı bir adım olabilir.

Bu bağlamda,

1- Kentsel dönüşüm projelerinden kaynaklanan hafriyat atıklarının etkin bir şekilde geri dönüştürülmesi ve yeni nesil inşaat malzemeleri üretiminde kullanılması için mevcut durumda ne tür çalışmalar yapılmaktadır? Bu konuda bakanlığınızın kısa ve uzun vadeli hedefleri nelerdir?

2- Osmanlı İmparatorluğu'nun inşaat atıklarını yeniden kullanma ve döngüsel ekonomi prensiplerini günümüz teknolojisiyle birleştirerek kentsel dönüşüm süreçlerine entegre etme potansiyeli hakkında bakanlığınızın bir araştırması veya pilot proje çalışması bulunmakta mıdır? Varsa, bu çalışmaların sonuçları ve yaygınlaştırma planları nelerdir?

3- Hafriyat atıklarının geri dönüştürülmesi ve yeniden kullanımı konusunda özel sektöre yönelik teşvikler veya destek mekanizmaları mevcut mudur? Bu alandaki yatırımları artırmak amacıyla yeni bir mevzuat çalışması veya hibe programı düşünülmekte midir?

4- Geri dönüştürülmüş malzemelerden üretilen inşaat malzemelerinin kullanımının yaygınlaştırılması için, standartlar ve kalite kontrol süreçleri konusunda bakanlığınızın yürüttüğü veya planladığı çalışmalar nelerdir? Bu malzemelerin güvenli ve etkin kullanımını sağlamak için ne gibi adımlar atılacaktır?

5- Kentsel dönüşüm projelerinde hafriyat atığı yönetimini daha sürdürülebilir hale getirmek amacıyla üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili sektör temsilcileri ile iş birliği içerisinde yürütülen veya planlanan ortak çalışmalar bulunmakta mıdır?